

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ภูมิปัญญาพื้นบ้านของเกษตรกรในการจัดการทรัพยากรป่าไม้
บริเวณลุ่มน้ำแม่ทะลาย อําเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวชลาร จูเจริญ

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. ไฟบูลย์ สุทธสุภา	ประธานกรรมการ
ดร. พrushay Preechaipanyu	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ กฤษิน ศรีเมืองคล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านของเกษตรกรในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ บริเวณลุ่มน้ำแม่ทะลาย อําเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยเริ่มจากการคัดเลือกหมู่บ้านแม่ทะลาย ซึ่งมีจำนวนประชากร 167 คน จาก 43 ครัวเรือน วิธีการเก็บข้อมูลมี 2 วิธีด้วยกันคือ Rapid Rural Appraisal (RRA) และแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลทุกด้านได้จากการรายงานที่ได้รับการเผยแพร่และยังไม่เคยเผยแพร่ที่เขียนโดยนักวิจัย ข้อมูลปฐมภูมิประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านแม่ทะลาย ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ พืชพรรณและการใช้ประโยชน์ของที่ดิน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประชากร การบริหารการปักครอง และการคุณนาคม จากผลของการศึกษา พบว่า มีการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญอยู่ 3 ประเภทด้วยกันคือ การจัดการเห็ด ไม้ไผ่ และเนื้อไม้ โดยคำนึงถึง ระบบนิเวศวิทยา การจำแนกชนิด และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ข้อมูลที่ได้ประกอบด้วย ภูมิปัญญาพื้นบ้านของชาวบ้านแม่ทะลาย ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยมีระบบนิเวศวิทยา ความสัมพันธ์ของทรัพยากรกับสภาพแวดล้อมอื่นๆ อธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการหมุนเวียนของธาตุอาหาร การให้ของน้ำ การชะล้างพังทะลายของดิน และการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ จากภูมิปัญญาดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือของข้อมูลแล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อหาความเหมือน และความต่าง ของข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลที่ถาวร สามารถนำกลับมาใช้ได้และอาจเป็นหนทางนำไปสู่แนวทางที่เหมาะสมจากประโยชน์ของความรู้ที่ได้ “ไปพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้ต่อไปในอนาคต”

Thesis Title Farmers ' Indigenous Knowledge on Forest Resource Management in Mae Ta Lai Watershed, Mae Taeng District, Chiang Mai Province

Author Miss. Chalathon Choocharoen

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Chairman
Dr. Pornchai Preechapanya	Member
Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Member
Asst. Prof. Dusdee Nalampang	Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the farmer's Indigenous knowledge on forest resource management in Mae Ta Lai Watershed, Mae Taeng District, Chiang Mai Province. The method of this research started from selecting 43 out of 167 households at Mae Ta Lai village. There were two categories of collecting basic data i.e. Rapid Rural Appraisal (RRA) and unstructured interview. Secondary data collected from unpublished and published reports written by researchers. Primary data comprised of background information of Mae Ta Lai village, geography, climate, crops and land use, socio-economic situation, population, municipal administration and communication.

From research findings, it was found that there were three kinds of managing forest. There are management of mushroom, bamboo and wood products based on ecological basis and use of forest resources. Collected information entirely from people 's indigenous knowledge on managerial forestry resources at Mae Ta Lai watershed in conjunction with resources and weather. It included also the nutrient circulation, waterflow, soil and bank erosion and atmosphere change. Both knowledge based on facts enable comparison to find out the similarity and differences among them. This research was intended for other readers to continue or refer to with the same purpose in developing forestry resources.